UTTAN ÚR HEIMI

Eiga at keypa Dell

Stjórin í norska flogfelagnum SAS Braathens, Petter Jansen, heldur, at norðmenn eiga at keypa ta risastóru teldufyritøkuna Dell.

Petter Jansen heldur, at norðmenn eiga at keypa Dell við pengum úr tí almenna oljugrunninum. Partabrævavirðið í fyritøkuni liggur um 600 milliardir krónur, og tað merkir, at norðmenn mugu brúka umleið 60 prosent av oljugrunninum, skal keypið fullførast, skrivar Aftenposten.

Men tað hevði loyst seg væl, sigur stjórin í SAS Braathens. Hann vísir á, at tey seinastu árini hava fleiri fyritøkur kastað meiri av sær enn norski oljugrunnurin, og at Dell er ein av hesum fyritøkunum. Harafturat heldur Petter Jansen, at tað hevði verið ein fyrimunur at savnað ein størri part av íløgupengunum í eina stóra fyritøku.

Norski oljugrunnurin eigur frammanundan 0,158 prosent av partapeninginum í Dell.

Vil hava meiri olju

Týski kanslarin, Gerhard Schrøder, stúrir fyri teimum høgu oljuprísunum, og nú vil hann hava tey oljuframleiðandi londini til at økja framleiðsluna fyri at tálma prísunum.

Mánadagin hitti Schrøder forsætisráðharran í Kuwait, Sabah al-Ahmed al-Sabah, og á fundinum bað hann tey oljuframleiðandi londini hava størri ans fyri heimsbúskapinum. Tað var kortini ikki líkt til, at orð hansara ávirkaðu kuwaitiska stjórnarleiðaran, tí hann svaraði, at OPEC-londini fara eftir øllum at døma at halda fram við somu framleiðslu sum nú.

Kuwait hevur í løtuni formansskapin í OPEC. Felagsskapurin fer at halda fund seinni í hesum mánaðinum, men eygleiðarar vænta ikki, at londini fara at økja framleiðsluna fyri at tálma oljuprísunum.

Gav seg yvir

Ein fyrrverandi bosniskur herovasti, Rasim Delic, gjørdi mánadagin av at geva seg yvir til krígsbrotsmannadómstólin í Haag.

Nakrir hundrað fyrrverandi bosniskir hermenn vóru í floghavnini í Sarajevo og søgdu herovastanum farvæl, áðrenn hann fór við flogfari til Haag. Tann 56 ára gamli fyrrverandi herovastin kunngjørdi í síðstu viku, at hann ætlaði at geva seg yvir til dómstólin, so hann kundi fáa høvi at verja seg ímóti ákærunum hjá dómstólinum. Áðrenn hann fór í flogfarið, bað hann sínar gomlu hermenn ikki stúra, tí at rættvísið mundi fara at sigra.

Dómstólurin hevur ákært Rasim Delic fyri at hava framt krígsbrotsverk ímóti serbum og kroatum í Bosnia í árunum frá 1993 til 1995. Hann er eisini ákærdur fyri at hava eggjað útlendskum muslimum til krígsbrotsverk í Bosnia.

Finnast at Saudiarabia

Herfyri skipaðu saudiarabisku myndugleikarnir fyri kommunuvali, men valið var av slíkum slagi, at tað hevur ikki sissað amerikonsku stjórnina, sum vil hava kongshúsið at fremja umfatandi demokratiskar nýskipanir.

Í einari nýggjari frágreiðing sigur stjórnin í Washington, at mannarættindini verða als ikki hildin í Saudiarabia, og at tað serliga eru kvinnurnar, sum líða undir teimum tvørrandi rættindunum. Amerikanska uttanríkisráðið ásannar, at ávís framstig eru hend, men leggur afturat, at enn er langt á mál.

Eitt nú vísir uttanríkisráðið á, at saudiarabisku myndugleikarnir hava fleiri serlig átrúnaðarlig løgreglulið, og at hesi javnan gera seg inn á ósekar saudiarabar og útlendingar. Amerikanararnir siga seg eisini hava fleiri dømi um, at tær saudiarabisku trygdardeildirnar pína fangar.

Nógvir hermenn vóru settir at forða mótmælisgongunum í Beirut, men hermenninir løgdu ikki uppí

Søguligur fólksins sigur

Hóast forboð gingu túsundtals libanar mótmælisgongu í gørunum í Beirut, og endin var eisini, at stjórnin legði frá sær

LIBANON
Árni Joensen
fartekst@mail.dk

Fagnaðurin á Pínslarváttartorginum í Beirut mundi ongan enda fingið, tá tað frætist, at Omar Karimi, forsætisráðharri, hevði boðað tjóðartinginum frá, at hann og stjórnin høvdu gjørt av at leggja frá sær. Fráboðanin bleiv send beinleiðis í sjónvarpinum.

Mótmælissigurin var søguligur - ikki bara í Libanon, men í Miðeystri sum heild, siga eygleiðarar. Mánakvøldið hevði andstøðan lagt eitt uppskot um misálit á stjórnina fyri tjóðartingið, men alt bendi á, at stjórnin fór at vinna. Tí kom tað sera óvart á bæði tingmenn og libanar sum heild, at forsætisráðharrin tók málið í egnar hendur og legði frá sær.

Sjálvt um avgerðin hjá Karimi, forsætisráðharra, var í samsvari við krøvini hjá mótmælisfólkunum, so eru tey ikki komin á mál enn. Tí tað veruliga málið er at fáa Sýrialand at taka sínar 14.000 hermenn úr Libanon. Tað stríðið heldur fram, og í gjár kunngjørdi tann politiska andstøðan, at mótmælisgongurnar fara at halda fram, til málið er rokkið.

Ófriðurin í Libanon tók seg upp, tá fyrrverandi forsætisráðharrin Rafik Hariri bleiv myrdur í einari bumbuatsókn fyri fjúrtan døgum síðani. Libanar vilja vera við, at tað var sýriska fregnartænastan, sum myrdi hann, men tað hevur sýriska stjórnin avsannað.

Danir taka støðu í september

Tann 27. september skulu danir á fólkaatkvøðu um ES-grundlógina

DANMARK
Árni Joensen
fartekst@mail.dk

27. september skulu danir taka støðu til ES-grundlógina, sum ríkis- og stjórnarleiðararnir í teimum 25 londunum skrivaðu undir í Rom í oktober í fjør.

Avgerðin um at halda fólkaatkvøðuna í september bleiv tikin aftan á tingingar ímillum teir flokkarnar, sum taka undir við grundlógini, og Anders Fogh Rasmussen, forsætisráðharri, segði fyrrakvøldið, at nú fáa danir góða tíð til at viðgera evnið og til at taka støðu.

Danmark verður ætlandi tað sætta landið, sum tekur støðu til ES-grundlógina. Spaniumenn hava longu sagt ja, og teir næstu mánaðarnar verður fólkaatkvøða í Portugal, Fraklandi, Niðurlondum og Luksenburg. Ætlanin var eisini, at pólendingar skuldu taka støðu í summar, men har er fólkaatkvøðan útsett. Næsta ár skulu bretar og kekkar siga sína hugsan um grundlógina.

Í hinum 15 limalondunum verður eingin fólkaatkvøða um grundlógina. Har skulu tey einstøku tjóðartingini avgreiða málið.